

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (developmental research) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการจับถ่ายปัสสาวะในผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต ห่อผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้คือ บุคลากรทีมสุขภาพ ประกอบด้วย แพทย์และพยาบาลวิชาชีพซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี และผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตและมีปัญหาจับถ่ายปัสสาวะซึ่งเข้ามารับบริการที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) มี 3 กลุ่มดังนี้คือ

1. กลุ่มตัวอย่างผู้พัฒนาแนวปฏิบัติ คือบุคลากรทีมสุขภาพผู้ให้การดูแลผู้ป่วยโดยเป็นแพทย์และพยาบาลวิชาชีพซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรีไม่น้อยกว่า 5 ปี ประกอบด้วย แพทย์เฉพาะทางด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยระบบทางเดินปัสสาวะจำนวน 1 ราย พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ด้านการดูแลผู้ป่วยระบบทางเดินปัสสาวะจำนวน 3 ราย และผู้ศึกษา รวมทั้งหมด 5 ราย

2. กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้แนวปฏิบัติ คือบุคลากรทีมสุขภาพโดยเป็นแพทย์และพยาบาลวิชาชีพซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี แพทย์จำนวน 1 ราย พยาบาลจำนวน 7 ราย

3. กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่เข้ามารับบริการที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคต่อมลูกหมากโตและมีปัญหาจับถ่ายปัสสาวะ ที่ไม่ได้รับการผ่าตัดต่อมลูกหมากหรือวางแผนผ่าตัดต่อมลูกหมาก จำนวน 5 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพในผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโต

2. แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการใช้แนวปฏิบัติสำหรับการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพในผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโต หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ได้แก่

2.1 แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติแต่ละองค์ประกอบไปใช้ในทางปฏิบัติในหน่วยงานที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ประกอบด้วย 6 หมวดตามมาตรฐานของสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของประเทศไทย (JCAHO, 2001) ได้แก่ 1) การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรม 2) การประเมินอาการเข้าถึงบริการสุขภาพในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต 3) การส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต 4) การให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต 5) การดูแลต่อเนื่องเพื่อป้องกันการแย่งชิงของภาวะต่อมลูกหมากโต 6) การพัฒนาคุณภาพบริการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบให้เลือกตอบเป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ และช่องอธิบายเหตุผลที่เป็นไปไม่ได้

2.2 แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกโดยรวมของ พิกุล นันทชัยพันธ์ (2549) ผ่านการนำไปใช้จริงในการปฏิบัติและมีการปรับปรุงแล้ว โดยมีการใช้กับ 44 โครงการพัฒนาคุณภาพบริการโดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ของกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลพุทธชินราช ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2549 ประกอบด้วยคำถามเรื่อง ความสะดวกในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ความชัดเจน เข้าใจง่ายของแนวปฏิบัติทางคลินิก ความสามารถนำไปปฏิบัติได้ การมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน ข้อเสนอแนะการปฏิบัติสามารถเข้าใจได้ง่าย มีการระบุทางเลือกสำหรับการจัดการแต่ละสถานการณ์ โดยความเป็นไปได้แบ่งเป็น 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง และน้อย ส่วนคำถามปลายเปิดเป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้แนวปฏิบัติ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติแต่ละองค์ประกอบไปใช้ในทางปฏิบัติในหน่วยงานที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น นำไปตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ผู้มีความรู้ประสบการณ์ด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยระบบทางเดินปัสสาวะ 1 ท่าน พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ป่วยระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก จำนวน 1 ท่าน และนำมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาดำเนินการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยการนำเสนอโครงการการศึกษาเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะกรรมการจริยธรรม โรงพยาบาลราชบุรี เพื่อพิจารณารับรองสิทธิของกลุ่มตัวอย่างและประชากรที่เข้าร่วมโครงการศึกษา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติแล้ว ผู้ศึกษาขออนุญาตตั้งกีดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและการนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ จากนั้นแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบตกลงหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมทำการศึกษา มีสิทธิยกเลิกการเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องชี้แจงเหตุผลและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และผลสรุปของการศึกษาจะเสนอเป็นภาพรวม

ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ตามขั้นตอนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกของสภาวิชาชีพด้านการแพทย์และสาธารณสุขแห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) ที่มีการจัดทำขึ้นโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ เนื่องจากมีความชัดเจน การพัฒนาเป็นขั้นตอน เข้าใจง่าย เป็นที่ยอมรับ และมีการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ประกอบด้วยขั้นตอนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการพัฒนา

1. **การกำหนดหัวข้อปัญหา** โดยภายหลังได้รับความเห็นชอบในหลักการจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้างานสัลยกรรมแล้ว ผู้ศึกษานำเสนอปัญหาการดูแลผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโตที่มีปัญหาขับถ่ายปัสสาวะได้นำเสนอสถิติของการเกิดโรคต่อมลูกหมากโตซึ่งส่วนใหญ่เกิดในผู้สูงอายุโดยเป็นโรคที่ติดอันดับโรคที่พบบ่อยใน 5 อันดับแรกมาโดยตลอด และมีสถิติที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาของการดูแลผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตมีเพียงในกลุ่มที่ได้รับการผ่าตัดต่อมลูกหมากทำให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ปฏิบัติได้ถูกต้อง การเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด เช่น อัตราการเกิดภาวะเลือดออกหลังผ่าตัดลดลง ส่วนในกลุ่มที่ไม่ได้รับการผ่าตัด หรือยังไม่วางแผนการผ่าตัดต่อมลูกหมาก ยังไม่มีความชัดเจน การปฏิบัติไม่เป็นทิศทางเดียวกันส่งผลให้ผู้สูงอายุปฏิบัติตนได้ไม่ถูกต้อง อาการขับถ่ายปัสสาวะไม่ดีขึ้น รวมทั้งเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา เช่น การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะ ทั้งยังต้องกลับเข้ารับการรักษาซ้ำในโรงพยาบาล หรือคลินิกต่างๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลถึงคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่ไม่ได้รับการผ่าตัด หรือยังไม่วางแผนการผ่าตัดต่อมลูกหมาก นอกจากนี้จากการสืบค้นแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคต่อมลูกหมากโตที่มีอาการขับถ่ายปัสสาวะผิดปกติส่วนใหญ่มีเฉพาะการรักษาของแพทย์ แต่ยังไม่มีความครอบคลุมชัดเจนของรายละเอียดสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะเท่าที่ควร ผู้ศึกษาจึงได้เสนอการจัดทำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต หอผู้ป่วยสัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ซึ่งบุคลากรทีมสุขภาพของหอผู้ป่วยพิจารณาปัญหาแล้วมีความเห็นว่าเป็นปัญหาทางคลินิกที่สำคัญส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของหอผู้ป่วย รวมทั้งแนวทางการรักษาในปัจจุบันนั้นจะใช้การรักษาโดยการใส่ยาเป็นส่วนใหญ่ แต่ยาที่ใช้ในปัจจุบันมีราคาแพง รวมทั้งการรักษาโดยการผ่าตัดนั้นมีค่าใช้จ่ายสูงและไม่เหมาะกับผู้สูงอายุที่มีโรคร่วม ดังนั้นจึงลงความเห็นว่ามีการจัดทำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต หอผู้ป่วยสัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ซึ่งจะช่วยให้คุณภาพการบริการได้มาตรฐาน และยังส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาด้วย

2. **กำหนดทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก** ผู้ศึกษาเข้าพบผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกเพื่อเรียนเชิญเป็นการส่วนตัว โดยได้เรียนเชิญบุคลากรทางการแพทย์และระดับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโต เพื่อความสมบูรณ์ของแนวปฏิบัติทางคลินิกจากความคิดเห็นที่หลากหลายและสามารถนำไปใช้ได้จริงในวงกว้าง ซึ่งทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกประกอบด้วย แพทย์เฉพาะทางด้านระบบทางเดินปัสสาวะ หัวหน้าหอผู้ป่วย รองหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการซึ่งมีประสบการณ์ในการดูแล

ผู้ป่วยโรคต่อมลูกหมากโตไม่น้อยกว่า 5 ปี และผู้ศึกษารวมทั้งหมด 5 ราย โดยผู้ศึกษาเป็นหัวหน้าทีม และผู้ประสานงาน

3. กำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ทางคลินิก ผู้ศึกษาได้ประสานกับทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกเป็นรายบุคคลในการนัดประชุมครั้งที่ 1 ในวันที่ 10 สิงหาคม 2554 เวลา 14.00 น. เพื่อชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก และร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ของแนวปฏิบัติทางคลินิก โดยเลือกเวลาประชุมช่วงบ่าย ณ ห้องประชุมสัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี เป็นสถานที่ประชุม เนื่องจากทีมบุคลากรสุขภาพมีความพร้อมด้านเวลา รวมทั้งสถานที่ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีพร้อมสำหรับการนำเสนอ ซึ่งการประชุมครั้งนี้คณะกรรมการให้ความร่วมมือเข้าประชุมตรงตามกำหนดเวลาครบทุกคน และได้แสดงความคิดเห็นโดยกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ของแนวปฏิบัติทางคลินิก ร่วมกันอย่างเป็นเอกฉันท์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก คือ

1) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรทีมสุขภาพในการปฏิบัติสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตที่มีการขับถ่ายปัสสาวะผิดปกติของระบบทางเดินปัสสาวะส่วนล่าง

2) เพื่อพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตที่มีการขับถ่ายปัสสาวะผิดปกติของระบบทางเดินปัสสาวะส่วนล่าง

กลุ่มเป้าหมาย คือ

1) ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก คือ บุคลากรทีมสุขภาพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ประกอบด้วย แพทย์ และพยาบาล

2) ผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคต่อมลูกหมากโตและมีปัญหาขับถ่ายปัสสาวะโดยมีอาการที่เรียกว่า ภาวะขับถ่ายปัสสาวะผิดปกติของทางเดินปัสสาวะส่วนล่าง (lower urinary tract symptoms [LUTS]) ที่ไม่ได้รับการผ่าตัด หรือวางแผนผ่าตัดต่อมลูกหมาก ซึ่งเข้ามาใช้บริการที่หอผู้ป่วยสัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี

ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของผลลัพธ์ คือ

1) การขับถ่ายปัสสาวะของผู้สูงอายุดีขึ้น ตัวชี้วัดผลลัพธ์ คือคะแนนจากแบบสอบถามความรุนแรงของอาการต่อมลูกหมากกลีบแบนานาชาติ (International Prostate Symptom Score [IPSS]) ลดลง

2) ไม่กลับเข้ารับการรักษารื้อเนื่องจากเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรค เช่น ติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะ ไตเสื่อมหน้าที่ ปัสสาวะเป็นเลือด ปัสสาวะไม่ออกแบบเฉียบพลัน นิ่วใน

กระเพาะปัสสาวะ หรือได้รับการรักษาเพิ่มขึ้นโดยการใส่ยา หรือการผ่าตัดต่อมลูกหมาก ตัวชี้วัดผลลัพธ์ คืออัตราการกลับเข้ารับการรักษาร้อยภายใน 28 วัน ทั้งในโรงพยาบาล สถานีนอมาัย คลินิกต่างๆ เนื่องจากเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรค หรือการรักษาเพิ่มขึ้นโดยการใส่ยา หรือการผ่าตัดต่อมลูกหมากลดลง

3) ผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตมีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะ ตัวชี้วัดผลลัพธ์ คือผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในระดับมาก มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80

4) บุคลากรทีมสุขภาพมีความพึงพอใจต่อการใช้นาฏปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต ตัวชี้วัดผลลัพธ์ คือบุคลากรทีมสุขภาพมีความพึงพอใจต่อการใช้นาฏปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตในระดับมาก มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80

4. การสืบค้น การประเมินคุณค่า และคัดเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบ ดังนี้

4.1 กำหนดการสืบค้น และกำหนดขอบเขตของการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการ 1) กำหนดคำสำคัญในการสืบค้นจาก กลุ่มเป้าหมาย วิธีปฏิบัติผลลัพธ์ คำที่ใช้สืบค้น ได้แก่ benign prostatic hyperplasia, lower urinary tract symptoms, self management, promoting urination, lifestyle modifications, behavioural interventions, catheter care, patient education 2) กำหนดแหล่งสืบค้นจากวารสารห้องสมุดและเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องสืบค้นจากรายการเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรมท้ายบทความโดยตรวจสอบจากเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรมที่อยู่ท้ายรายงานที่ค้นคว้าได้ สืบค้นจากฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ Medline, CINAHL, ProQuest, Science Direct, Cochrane Library, Blackwell synergy, Springer link สืบค้นจากเว็บไซต์ ได้แก่ www.cochrane.org, www.joannabriggs.edu.au, www.guideline.gov, www.nice.com, www.elsevier.com, www.mao.org, www.google.com ในการค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์พบว่า การสืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยมีการเผยแพร่งานวิจัยในประเทศน้อย จึงต้องสืบค้นจากงานวิจัยของต่างประเทศซึ่งหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สืบค้นได้มีทั้งการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ งานวิจัยเชิงทดลอง งานวิจัยกึ่งทดลอง งานวิจัยเชิงคุณภาพ จากการทบทวนวรรณกรรมได้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่สืบค้นเบื้องต้นเพื่อนำมาพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกทั้งหมด 32 เรื่อง

4.2 ทำการคัดเลือกหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์ และประเมินคุณภาพ จัดระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยการคัดเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์ใช้ประเมินคุณภาพ

งานวิจัย (critical appraisal) ดังนั้น งานวิจัยปฐมภูมิ (primary research) ใช้เกณฑ์ประเมินคุณภาพงานวิจัยของสถาบันโจแอนนาบริกส์ (JBI, 2004) การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบใช้เกณฑ์ประเมินคุณภาพงานวิจัยของสถาบันโจแอนนาบริกส์ (JBI, 2000) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ใช้เกณฑ์ประเมินคุณภาพงานวิจัยของสถาบันโจแอนนาบริกส์ (JBI, 2004) และประเมินคุณภาพจัดระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินของสถาบันโจแอนนาบริกส์ (JBI, 2008) ซึ่งก่อนการจัดประชุมร่วมกับทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก ผู้ศึกษาได้ทำการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ และประเมินคุณภาพจัดระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ไว้เบื้องต้นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนเพื่อประหยัดเวลา ลดปัญหาความซ้ำซ้อนของหลักฐานเชิงประจักษ์ในการสืบค้น ซึ่งผลการประเมินทำให้ได้หลักฐานที่เกี่ยวข้องและที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมดจำนวน 15 เรื่อง โดยหลักฐานเชิงประจักษ์จาก 32 เรื่อง เหลือ 15 เรื่อง ที่คัดออก เช่น การศึกษาแบบติดตามไปข้างหน้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับประทานอาหารที่ส่งผลให้ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่อมลูกหมากโต และสามารถทำให้อาการดีขึ้น มีความคล้ายคลึงกันกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ค้นหามาก่อนหน้าโดยเกี่ยวข้องกับอาหารที่ผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโตควรรับประทานเช่นกัน การศึกษาวิจัยถึงทดลองถึงประสิทธิผลของการบริโภคซอสมะเขือเทศกับการเพิ่มอัตราการตายของเซลล์ต่อมลูกหมากศึกษาในผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ไม่ระบุแหล่งความคิดเห็น ไม่ระบุสาขาความเชี่ยวชาญ และไม่ระบุตำแหน่งของผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

5. กำหนดร่างแนวปฏิบัติทางคลินิกตามหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด ในการประชุมครั้งที่ 2 วันที่ 20 สิงหาคม 2554 เวลา 14.00น. ณ ห้องประชุมสัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์ที่ได้สืบค้นและประเมินคุณภาพแก่ทีมผู้พัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก และร่วมกันร่างแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับกำหนดสาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิก โดยใช้การแบ่งหมวดหมู่สาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิกของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาลและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของประเทศสหรัฐอเมริกา (JCAHO, 2001) ประกอบด้วย 6 หมวด ได้แก่ 1) การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรม 2) การประเมินอาการจับถ่ายปัสสาวะผิดปกติในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต 3) การส่งเสริมการจับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต 4) การให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการจับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต 5) การดูแลต่อเนื่องเพื่อป้องกันการแย่งของภาวะต่อมลูกหมากโต 6) การพัฒนาคุณภาพบริการ หลังจากนั้นพิจารณาข้อเสนอแนะตามความเหมาะสมของหมวดหมู่ และจัดระดับข้อเสนอแนะให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติโดยใช้เกณฑ์การกำหนดข้อเสนอแนะของสถาบันโจแอนนา บริกส์ (JBI, 2008) ซึ่งทีมพัฒนาได้ออกความคิดเห็น

ขณะกำหนดสาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิกตรงกันว่า การตรวจวัดความแรงและปริมาตรของน้ำปัสสาวะ (uroflowmetry) และการตรวจแรงดันในกระเพาะปัสสาวะ (pressure flow study) นั้นโรงพยาบาลราชบุรีไม่มีเครื่องเหล่านี้ แต่ให้คงไว้ในข้อเสนอแนะ เนื่องจากอนาคตได้มีการวางแผนจัดซื้อเพิ่ม ซึ่งถ้าหากโรงพยาบาลไม่อนุมัติก็จะพิจารณาไม่ใส่ไว้ในสาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิก และในส่วนของการเลือกข้อเสนอแนะจากหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ร่วมกันลงความเห็นว่าย่อข้อเสนอแนะจากหลักฐานเชิงประจักษ์ส่วนใหญ่เป็นข้อเสนอแนะที่พิจารณาแล้ว มีเหตุผลสนับสนุนที่ดีมากสมควรไปประยุกต์ใช้ จากนั้นนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความเหมาะสมของสาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิก

6. จัดทำแผนการเผยแพร่และแผนการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ในการประชุมครั้งที่ 2 วันที่ 20 สิงหาคม 2554 เวลา 14.00น. ณ ห้องประชุมสัณยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกได้ร่วมกันพิจารณาการเผยแพร่ และการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก โดยลงมติร่วมกันว่าเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติแก่ผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติควรจัดทำผังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก แผนการดูแลสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต และคู่มือการขับถ่ายปัสสาวะสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกโดยจัดทำเป็นโปสเตอร์ไว้บริเวณหลังเคาเตอร์รับส่งเวร และห้องรับประทานอาหารของหอผู้ป่วย ร่วมกับชี้แจงในที่ประชุมประจำเดือน จัดทำหนังสือเวียนแก่บุคลากรและให้ทุกคนลงนามรับทราบ จัดทำรูปเล่มไว้ในที่เข้าถึงง่าย และติดตาม กำกับและดูแลให้มีการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ โดยใช้วิธีประชุมปรึกษาปัญหาหารือระหว่างรับ-ส่งเวร หรือประชุมประจำเดือน รวมทั้งให้ผู้ที่ศึกษาได้ขึ้นมาให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกระหว่างการทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกด้วย

7. การจัดทำแผนการประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกและแผนการปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติทางคลินิก ในการประชุมครั้งที่ 2 วันที่ 20 สิงหาคม 2554 เวลา 14.00น. ณ ห้องประชุมสัณยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ทีมพัฒนาร่วมกันจัดทำแผนการประเมินผล โดยร่วมกันจัดทำแบบประเมินความเป็นไปได้ของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกดังนี้คือ

- 1) แบบประเมินผลความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกแต่ละองค์ประกอบไปใช้ในหน่วยงานทั้ง 6 หมวด
- 2) แบบประเมินผลความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติทางคลินิกโดยรวม

แผนการปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติทางคลินิก จะจัดประชุมร่วมกันของทีมบุคลากรสุขภาพ ประกอบด้วย แพทย์ และพยาบาล เพื่อนำปัญหาและอุปสรรคของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกันทุก 3 เดือน และจัดทำแนวปฏิบัติทางคลินิกขึ้นใหม่ทุก 3 ปี หรือเมื่อมีหลักฐานเชิงประจักษ์ใหม่ และเหมาะสม ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทาง

คลินิกเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ศึกษาได้ชี้แจงเป็นรายบุคคล และจัดทำเอกสารเพื่อประกอบความเข้าใจในรายละเอียดก่อนเข้าการประชุม รวมทั้งได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดของเอกสารก่อนการจัดประชุม

8. จัดทำรายงานรูปเล่มของแนวปฏิบัติทางคลินิก โดยผู้ศึกษาจัดทำรูปเล่มของแนวปฏิบัติทางคลินิก ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของแนวปฏิบัติทางคลินิก กลุ่มเป้าหมาย ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ตัวชี้วัดผลลัพธ์ คำจำกัดความ ราชานามคณะกรรมการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิกครอบคลุมทั้ง 6 หมวด ผังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก แผนการดูแลสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะ แบบประเมินผลลัพธ์ และแบบบันทึกต่างๆ ที่ใช้ในแนวปฏิบัติทางคลินิก เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้

9. จัดทำรายงานกระบวนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก โดยผู้ศึกษาจัดทำรายงานกระบวนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก ประกอบด้วย บทที่ 1 ได้แก่ ความเป็นมาของการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก วัตถุประสงค์ของแนวปฏิบัติทางคลินิก กลุ่มเป้าหมาย ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ตัวชี้วัดผลลัพธ์ คำจำกัดความ ราชานามคณะกรรมการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา บทที่ 2 ได้แก่ ขั้นตอนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก บทที่ 3 ได้แก่ สาระสำคัญของแนวปฏิบัติทางคลินิก สำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต ห่อผู้ป่วยศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี ภาคผนวก ได้แก่ ภาคผนวก ก แผนผังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก แผนการดูแลสำหรับการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะ ภาคผนวก ข แบบประเมินผลลัพธ์ และแบบบันทึกต่างๆ ที่ใช้ร่วมกับแนวปฏิบัติทางคลินิก ภาคผนวก ค คู่มือการขับถ่ายปัสสาวะสำหรับผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโต ภาคผนวก ง. เกณฑ์การประเมินระดับ และข้อเสนอแนะของหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์ ภาคผนวก จ. รายการแหล่งของหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์

10. ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวปฏิบัติทางคลินิก และการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปทดลองใช้ ประเมินความเป็นไปได้ของการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปทดลองใช้

การประเมินคุณภาพของแนวปฏิบัติทางคลินิก

จัดประชุมครั้งที่ 3 วันที่ 3 กันยายน 2554 เวลา 14.00 น. ณ ห้องประชุมศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลราชบุรี เพื่อชี้แจงลงความเห็นร่วมกันระหว่างทีมพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้เข้าร่วมการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกคือ ทีมผู้ใช้นิเทศทางคลินิกเพื่อร่วมกันหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีความเห็นว่า การใช้แบบบันทึกการขับถ่ายปัสสาวะประจำวันที่จะนำมาใช้ของสมาคมพยาบาล

ออนตาริโอ ประเทศแคนาดา (Registered Nurses Association of Ontario [RNAO], 2005) ที่ใช้ใน กลุ่มผู้ป่วยกลืนปัสสาวะไม่อยู่นั้นไม่ชัดเจนในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต ควรปรับให้ง่าย และเหมาะสม หลังจากนั้นจึงนำรูปแบบของรายงานกระบวนการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกให้ ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ซึ่งเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของเนื้อหาแนวปฏิบัติทางคลินิก โดยผู้เชี่ยวชาญที่ประเมิน ประกอบด้วย 3 ท่าน คือ แพทย์ผู้มีความรู้ประสบการณ์ด้านการดูแลรักษาผู้ป่วย ระบบทางเดินปัสสาวะ 1 ท่าน พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ป่วยระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญการพัฒนาแนวปฏิบัติ ทางคลินิก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ท่าน แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาทำการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีความชัดเจน สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต

ขั้นตอนการทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก

จัดประชุมครั้งที่ 4 วันที่ 20 กันยายน 2554 เวลา 14.00 น. เพื่อทดลองใช้แนวปฏิบัติทาง คลินิก โดยภายหลังผู้ศึกษาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จึงเตรียมความพร้อมแก่ผู้ ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ด้วยการอธิบายชี้แจงด้วยตนเองในที่ประชุม และเวลาช่วงรับส่งเวร เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางคลินิก เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ใช้แนวปฏิบัติทาง คลินิก ประกอบกับผู้ศึกษาร่วมขึ้นปฏิบัติงานด้วยเพื่อให้คำปรึกษาปัญหาในขณะทดลองใช้แนว ปฏิบัติทางคลินิก เช่น การใช้แบบประเมิน และแบบบันทึกต่างๆ การฝึกทักษะต่างๆ เช่น การฝึก ออกกำลังกายกลืนเนื้อพื้เชิงกราน จากนั้นนำแนวปฏิบัติทางคลินิกมาทดลองใช้กับผู้สูงอายุ จำนวน 5 ราย ซึ่งผู้ศึกษาได้ให้กลุ่มผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกดำเนินการตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน 2554 ถึง วันที่ 10 ตุลาคม 2554 ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 (ในโรงพยาบาล) โดยในวันที่ 1 หลังจากแพทย์ประเมินอาการขับถ่าย ปัสสาวะผิดปกติในผู้สูงอายุที่เป็นโรคต่อมลูกหมากโต ที่ไม่เคยได้รับการผ่าตัดต่อมลูกหมากจาก ห้องตรวจผู้ป่วยนอกแล้วไม่พิจารณาวางแผนผ่าตัด แต่มีความจำเป็นที่ต้องให้นอนพักรักษา เช่น ผู้ป่วยมีอาการปัสสาวะไม่ออกแบบเฉียบพลัน คาสายสวนปัสสาวะค้างไว้ แพทย์วางแผนให้การ รักษาโดยการทดลองถอดสายสวนปัสสาวะซึ่งจะให้ผู้สูงอายุคาสายสวนปัสสาวะไว้ 5 วันจึงถอด สายสวนปัสสาวะ แพทย์จะชี้แจงโรคและแผนการรักษาให้ผู้สูงอายุทราบเบื้องต้น หลังจากนั้น พยาบาลที่หอผู้ป่วยจะให้ผู้สูงอายุเซ็นยินยอมก่อนการส่งเสริมการขับถ่ายปัสสาวะ แล้วจึงประเมิน ความพร้อมผู้สูงอายุ ชักประวัติในแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลเจ็บป่วยและ การรักษา ประเมินความรุนแรงของอาการโดยใช้แบบสอบถามต่อมลูกหมากฉบับนานาชาติ แนะนำผู้สูงอายุบันทึกการขับถ่ายปัสสาวะประจำวัน ประเมินปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้อาการรุนแรง

ขึ้น หลังจากนั้นจะชี้แจง อธิบายทำความเข้าใจเกี่ยวกับโรค แผนการรักษา ในคู่มือการถ่ายภาพ ปัสสาวะสำหรับผู้สูงอายุ และในระหว่างที่ผู้สูงอายุนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลในช่วงวันที่ 2-7 จะเป็นการทบทวนความรู้ หรือให้ความรู้เพิ่มเติม และฝึกทักษะการถ่ายภาพปัสสาวะตามสภาพอาการของผู้สูงอายุ โดยให้ผู้สูงอายุสามารถจัดการอาการถ่ายภาพปัสสาวะผิดปกติได้ด้วยตนเอง

สัปดาห์ที่ 2 (ที่บ้าน) โดยการติดตามเยี่ยมและให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์หลังจากที่ผู้สูงอายุจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

หลังจากทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกกับผู้สูงอายุแล้วจึงสำรวจความคิดเห็นจากแพทย์และพยาบาลผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกแต่ละองค์ประกอบไปใช้ และประเมินความเป็นไปได้ในภาพรวม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล รวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก

11. ปรีกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีได้ร่วมในทีมพัฒนา โดยจัดประชุมครั้งที่ 5 วันที่ 14 ตุลาคม 2554 เวลา 14.00 น. เพื่อปรีกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้เข้าร่วมการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกภายหลังการทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกโดยจัดการประชุมเสวนาเพื่อหาข้อสรุปของความเป็นไปได้ของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคจากการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเพื่อให้แนวปฏิบัติทางคลินิก มีความเหมาะสมชัดเจน โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก จำนวน 13 ท่าน ประกอบด้วยทีมผู้พัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก 5 ท่าน ทีมผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก 8 ท่าน โดยการจัดการประชุมครั้งนี้เป็นวาระการประชุมของหอผู้ป่วยที่จัดอยู่เดิมผู้ศึกษาจึงขออนุมัติเพิ่มวาระการประชุมการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเข้าไปเพิ่ม ซึ่งได้รับการยินยอมเป็นอย่างดีจากทีมบุคลากรสุขภาพของหอผู้ป่วย ในการประชุมครั้งนี้แพทย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก 1 ท่าน และแพทย์ผู้พัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก 1 ท่าน ไม่ได้เข้าร่วมการประชุม แต่ได้นำแบบสอบถามความเป็นไปได้ในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเป็นรายชื่อและภาพรวม ให้แพทย์ผู้ใช้น้ำแนวปฏิบัติทางคลินิกประเมินผลก่อนการประชุม หลังจากนั้นจัดพิมพ์รูปเล่มฉบับสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ปฏิบัติจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา
2. ข้อมูลความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติแต่ละองค์ประกอบในทางปฏิบัติในหน่วยงานที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา
3. ข้อมูลความเป็นไปได้ในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกโดยรวม วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา
4. ข้อมูลปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการใช้แนวปฏิบัติ และจากการเสวนาวิจัย นำมาสรุปประเด็นแยกเป็นรายชื่อ